

Oslo, 6. des. 2021

Danseinformasjonens innspill til innspillsmøte: Ny ordning for etablerte kompanier

Danseinformasjonen er det nasjonale kompetansesenteret for dansekunst og eneaksjonær i Dansens Hus. Vi la frem vårt muntlige innspill i innspillsmøte 25. november om ny ordning for etablerte kompanier, og sender med dette en litt utvidet versjon av innspillet.

Vi takker for muligheten til å gi innspill i denne saken, og for at dere har fremskyndet dette spørsmålet på agendaen. Det er veldig bra at dette nå blir behandlet grundig. Samtidig er det viktig å understreke at det viktigste er at ordningens innretning blir grundig gjennomarbeidet og at ordningen med sine kriterier blir en ambisiøs og fremtidsrettet løsning på en langvarig utfordring i dansekunsten.

Over 90 % av dansekunsten i Norge skapes i det frie scenekunstheltet. I dette feltet er det prosjektorganisering som gjelder, og Kulturrådet er hovedfinansieringskilden. Satt på spissen, kurteres dansekunsten i veldig stor grad av de fem personene som utgjør fagutvalget for dans i Kulturrådet. Det er selvsagt veldig bra og helt nødvendig med fagfelleevaluering, men dansekunsten trenger ulike støtteordninger og flere «portvoktere». Det bør opprettes et eget utvalg for den ordningen vi snakker om i dag – gjerne med innstillingsrett fra fagforeningene på scenekunstheltet.

I Forskrift om støtteordningen for fri scenekunst, som ligger til grunn for Kulturrådets arbeid, står det i paragraf 6 Søknadsbehandling, at det skal legges vekt på *egenart, originalitet og evne til nyskaping*. Dansekunsten må ha støtteordninger med flere kriterier enn disse. Vi trenger et mangfold i dansen – vi trenger forestillinger med potensiale til å nå brede publikumsgrupper – kanskje er de ikke alltid like originale eller «nyskapende» – men samtidig kvalitativt og kunstnerisk gode.

Dansen må ha støtteordninger som gjør det mulig å skape et større spenn av forestillinger, både dansekunst som kan være krevende og tilsynelatende vanskelig tilgjengelig, men også dansekunst som er lett tilgjengelig og lite utforskende.

Vi trenger at det produseres norsk dansekunst i storformat som kan spilles på hovedscenene. Når kunstnerisk leder på Dansens Hus forteller at det er vanskelig å programmere norske forestillinger til hovedscenen, fordi det rett og slett er for få som jobber i det formatet, så har vi et stort problem.

Vi trenger at det legges til rette for at det kan produseres dansekunst i hele landet. Her kan man blant annet lene seg på kompetanse som finnes ved de regionale kompetansesentrene for dans.

Tilskuddet bør gå til kunstneriske virksomheter med kunstnerisk egenart som kan vise til kontinuerlig høy kunstnerisk aktivitet og etterspørsel fra arenaer og publikum gjennom lang tid, f.eks. 12-15 år.

Tilskuddet bør dekke både drift og produksjon, distribusjon og formidling – dette henger tett sammen. Samtidig har dette en bakside ved at de kompaniene som inkluderes i ordningen, binder store summer.

Dersom man ser for seg en ordning som kun gir tilskudd til drift, og at kompaniet/produksjonsenheten må søke midler fra Kulturrådet til selve produksjonen, står vi igjen i en situasjon hvor kun fem personer, fagutvalget med de dertil hørende begrensede kriterier, skal tildele støtte. Det er lett å se for seg en rekke kompanier som av ulike grunner vil kunne falle utenfor. Dansekunsten har gjennom de siste 40 årene vokst seg så stor at kunstformen trenger flere finansieringsmodeller og flere ulike tildelingskriterier som igjen vil sikre et større mangfold i den kunsten som produseres og vises.

Samtidig er det veldig fint å se for seg muligheten for disse kompaniene å kunne søke ekstramidler, for ekstraaktivitet, eller bedre økonomien gjennom støtte fra fremtidige regionale kulturfond eller co-produksjonsmidler fra de regionale kompetansesentrene for dans eller regionale teatrene. I et fremtidsperspektiv er det derfor ikke hensiktsmessig at ordningen utelukker muligheten for støtte fra andre steder.

Det bør være en helhet i tildelingen, og man bør også kunne ha mulighet til å gjenoppta tidligere verk. Dette vil være både til glede for et nytt og yngre publikum, potensielt øke den offentlige diskusjonen om dansehistorien og samtidig være en bærekraftig tilnærming i et felt hvor verkene gis mindre tid til spilling og gjenopptagelse, da økonomien ligger i det neste prosjektet. Prosjektøkonomien som preger dansekunsten diskuteres utfyllende i artikkelen «Prosjektøkonomi i dansekunsten – hva betyr det?» som daglig leder ved Danseinformasjonen Sigrid Ø. Svendal har skrevet. Artikkelen er publisert i antologien *Koreografi 2021*, med Venke Sortland, Solveig Styve Holte og Ann-Christin Kongsness som redaktører. Denne er sendt KUD v. avd. dir. Martin Schjerven.

Det bør gis for 5-7 år av gangen, med årlig rapportering og god dialog mellom tilskuddsmottager og tilskuddsgiver. Det må være en søkbar ordning, men kriteriene for å få støtte må, som nevnt, være andre enn i Kulturrådet. Det må hvert år finnes friske midler i ordningen, slik at det er reelt med årlig søknadsfrist.

Det har vært en del snakk om exit fra ordningen. En naturlig exit kan være hvis man over noe tid ikke har nok interesse i feltet nasjonalt eller internasjonalt, og dette viser seg i at man ikke får co-produsenter eller invitasjoner til gjestespill, turnering, eller oppdrag. Da vil dette kanskje bety en naturlig exit.

Samtidig må det påpekes at dette fokuset på exit viser at man fortsatt er i prosjekttankegangen som preger det frie feltet. Ingen tenker at Nationalteatret skal ha en exit. Man står fast i dikotomien mellom institusjonene og det frie feltet, som preger kulturpolitikken og har preget den siden vi fikk støtte til fri scenekunst i 1982.

At man har vært låst til prosjekttankegangen har vært en stor hemsko for dansekunsten, og vi håper denne ordningen kan være med på å utfordre nettopp denne dikotomien.

Danseinformasjonen har meget god kjennskap til dansekunstfeltet, både kunstformen, historikken og utfordringene i dagens støtteordninger. Vi bidrar gjerne i arbeidet med utformingen av denne ordningen og kan når som helst kontaktes for dialog eller ytterligere informasjon.